

Arbetsuppgifter

Klimatförändringen – ödesfråga för världens fattiga

Sid. 3–4

1. Vilket är det största problem som klimatförändringen för med sig i Afrika och andra varma områden? Vilket problem drabbar speciellt låglänta områden?
2. Vilka problem utsätts människor för som bor nedanför stora glaciärer om dessa börjar smälta?
3. Vilka länder har svårast att anpassa sig till klimatförändringen?
4. Nämn två åtgärder som u-länder borde vidta för att anpassa sig till klimatförändringen.
5. Hur mycket skulle det kosta i-länderna att minska utsläppen under den nivå vi har idag?

Sid. 5

1. Varför är koldioxid en förutsättning för liv på jorden? *
2. Hur mycket har koldioxidhalten i atmosfären stigit efter att industrialiseringen inleddes?
3. Vilken är den minsta beräknade temperaturökningen som vi får räkna med under de närmaste 100 åren? Hur mycket kan temperaturen i värsta fall stiga?

Sid. 6–7

1. I-landsinvånare ger per person upphov till mycket större utsläpp än u-landsinvånare. På vilket sätt skiljer sig dessutom konsumtionen i i- och u-länder?
2. Nämn två orsaker till att vissa länder vägrat underteckna Kyoto-protokollet.
3. Vad har u-länderna att vinna på att gå med i Kyoto-protokollet?
4. Vilket år är utgångspunkt för Kyotoprotokollet? Hur mycket skall EU-länderna skära ned sina utsläpp enligt protokollet?

Sid. 8–9

1. Hur skiljer sig den nuvarande temperaturökningen från dem som skett tidigare, t.ex. uppvärmningen efter istiden?
2. Hur har klimatet utvecklats under de senaste åren om man jämför med vad de datoriserade klimatmodellerna förutspått?
3. Hur reagerar atmosfärens vattenånga om koldioxidmängden ökar och temperaturen stiger?
4. Ge ett exempel på en åtgärd som är både god bistånds- och klimatpolitik

Sid. 10–11

1. Hur kan jordbruket i u-länder anpassas till klimatförändringen?
2. Ge ett exempel på framgångsrik, naturenlig odling utan dyr utrustning, gödsel eller bekämpningsmedel.
3. Hur kan skogsplantering påverka klimatet?
4. Vad är viktigare än att ge u-länder bistånd i form av mat?

Sid. 12–13

1. Ge två exempel på enkla metoder lämpliga i u-länder, att klara av växtodling då torka hotar och då risken för översvämning är stor.
2. Vilka problem innebär översvämningar vid havskuster för befolkningen och jordbruket?
3. Vilket sydostasiatiskt land har varit speciellt utsatt för katastrofala översvämningar?

Sid. 14–15

1. Varför har massajer tvingats överge sin herdellivstil och flytta in till storstäder?
2. Hur arbetar massajkvinnorna för att motverka torkan?
3. Vad är ett alternativ till stora boskaphjordar för de massajer som vill fortsätta med djurhållningen?

Sid. 16

1. Vilken typ av naturkatastrof har ökat speciellt mycket?
2. Hur vill Röda Korset förbereda utsatta länder på kommande naturkatastrofer?
3. Hur stor andel av de naturkatastrofer Röda Korset bokförde 2007 hade med väderleken att göra?

Sid. 17

1. Vad innebär klimaträttvisa enligt kyrkans utlandshjälp?
2. Vad är orättvist i fråga om produktion och konsumtion i u-länder respektive i-länder när det gäller koldioxidutsläpp?

Sid. 18–19

1. Ge två jämförande exempel på hur mycket kol regnskogen beräknas innehålla.
2. Ge exempel på hur konsumtion i i-länder är orsak till att regnskog huggs ned.
3. Hur kan klimatet i Europa påverkas om regnskogen i Amazonas ytterligare minskar?
4. Vad borde göras för att sätta stopp för skövlingen av regnskog?

Sid. 20–23

1. Hur stor del av energin kommer från förnybara energikällor globalt – och i Finland?
2. Vilken typ av förnybar energi satsar man speciellt på i Kina?
3. Vad innebär inmatningstariffer?
4. Hur kan staten gynna produktionen av miljövänligare energiproduktion och energibesparingar?
5. Vilka tre europeiska länder har kommit särskilt långt när det gäller att utveckla förnybara energikällor?
6. Varför har det hittills varit dyrt att utvinna elström ur solenergi? Av vilken orsak kommer produktionen av el med solenergi snart att bli billigare?
7. Vilka nya typer av vattenkraft är på kommande i framtiden?
8. Varför har många u-länder goda möjligheter att odla energigrödor utan att de konkurrerar med matproduktion?

Sid. 24–25

1. Hur mycket energi kunde man spara genom att ersätta alla glödlampor med energisparlampor?
2. Vilka apparater står för en allt större del av hushållens elförbrukning?
3. Hur kan man enkelt minska på många apparaters energiförbrukning?
4. Hur mycket kunde industrin i Finland ännu minska sin energiförbrukning?
5. Hur mycket ökar energiförbrukningen per år i Finland och hur mycket borde den minska enligt ett gällande EU-direktiv?

Sid. 26

1. Hur mycket mindre är koldioxidutsläppen för resor med tåg jämfört med flygresor?
2. Hur skall man placera värmebatterier för att de skall fungera effektivt?
3. Vad skall den miljömedvetna ersätta sin oljepanna respektive elvärme med om han/hon vill spara energi och pengar?

Sid. 27

1. Varför har produktionen av biodiesel fått mycket kritik – trots att den räknas som en förnybar form av energi?
2. Hur försvarar sig Neste Oil mot kritiken?

Sid. 28

1. Vilken är skillnaden mellan laddningsbara hybridbilar som kan laddas och bränslecellsdrivna bilar?
2. Vilken ny teknik kommer snart att göra hybridbilarna mer effektiva?
3. Vilka för- respektive nackdelar finns det med vätgasen som drivmedel ur miljösynvinkel?

”Aktualitetsfrågor”

Häftet *Klimatförändringen – ödesfråga för världens fattiga* utkom i början av november 2008. Sedan dess har det hänt en hel del inom klimatpolitiken både i Finland och utomlands.

1. I Finland blev regeringens klimat- och energistrategi färdig i november. Hur har miljöorganisationerna reagerat på denna? *
2. I USA vann demokraten Barack Obama presidentvalet. Vilken betydelse kan detta ha för den globala klimatpolitiken? *

* = svaret hittas inte direkt i texten utan kräver sökning i litteratur och/eller på internet